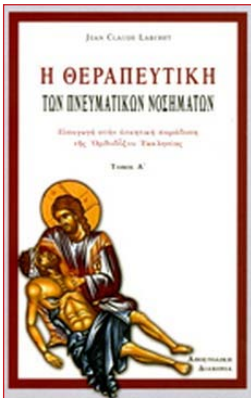

Βιβλιοπαρουσίασις

Jean-Claude Larchet

Ἡ Θεραπευτικὴ τῶν πνευματικῶν νοσημάτων Εἰσαγωγή στὴν ἀσκητικὴ παράδοση τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας

Τόμος Α΄

*Ἐκδόσεις: Ἀποστολικὴ Διακονία.
Ἀθήνα, ἔκδοση α΄, 2008, ἔκδοση β΄, 2009.
Ἐκδοση πρωτοτύπου Παρίσι 2000.
Σελίδες: 656 (21 x 14 ἐκ.).*

Σκοπὸς τῆς παρούσας μελέτης εἶναι νὰ δείξει, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη Ἀσκητικὴ περιγράφει λεπτομερέστατα τὴν νοσοῦσα κατάσταση τοῦ πεπτωκότος ἀνθρώπου.

Ἡ περιγραφή αὐτή, στὸ πνευματικὸ ἐπίπεδο ποὺ τοποθετεῖται, συνιστᾷ μιὰ πραγματικὴ *σημειολογία*, καὶ μάλιστα ἀποτελεῖ μιὰ αὐθεντικὴ *παθολογία*, λόγω τοῦ συστηματικοῦ καὶ συγκροτημένου χαρακτήρα της.

Αὐτὸ ἐμφανίζεται, εἰδικότερα, στὴν κατάταξη καὶ τὴν περιγραφή τῶν παθῶν (δηλαδή τῆς φύσης, τῶν αἰτίων καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τους), τὰ ὁποῖα οἱ Πατέρες δηλώνουν ἐπίμονα καὶ ρητὰ ὡς «πνευματικὲς νόσους».

Μιὰ τέτοια νοσολογία εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ νὰ ὀδηγήσει ἔμπρακτα στὴν θεραπευτικὴ καὶ τὴν ἴαση, οἱ ὁποῖες ἀποτελοῦν τοὺς στόχους τῆς Ἀσκήσης.

Ἔχουμε πρόθεση νὰ δείξουμε, μὲ τὸν ἴδιο συστηματικὸ καὶ μεθοδικὸ τρόπο, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη Ἀσκητικὴ παρουσιάζει συγκεκριμένη *θεραπευτικὴ*, γεγονός ποὺ κάνει τὴν Ἀσκητικὴ νὰ ἐμφανίζεται ὡς ἀληθινὴ πνευματικὴ ἱατρικὴ τοῦ ὅλου ἀνθρώπου.

Θὰ διαπιστώσουμε ἄλλωστε ὅτι, ὅσοι παραδίδουν ἑαυτοὺς στὴν **Ἄσκηση** χαρακτηρίζονται, συνήθως, στὰ πατερικὰ κείμενα ὡς *θεραπευτές*: *θεραπευτές τῶν ἰδίων κατ' ἀρχάς*. Ὑστερα, καθὼς προχωροῦν στὸν δρόμο τῆς **Ἄσκησης** καὶ ἀποκτοῦν ἐπαρκεῖς ἐμπειρίες, γίνονται *θεραπευτές ἐκείνων*, οἱ ὁποῖοι ἔρχονται νὰ τοὺς ζητήσουν βοήθεια γιὰ νὰ ἰαθοῦν ἀπὸ τὶς δικές τους ἀσθένειες: νὰ γιατί στὰ πατερικὰ κείμενα οἱ πνευματικοὶ Πατέρες γενικὰ ἀποκαλοῦνται «*ιατροί*».

Ο ὀρισμὸς τῆς πνευματικῆς θεραπευτικῆς προϋποθέτει τὴν ἀκριβῆ γνώση τῶν νόσων καὶ τῶν αἰτίων τους. **Ε**ν τούτοις, αὐτὴ ἢ ἴδια ἢ γνώση ἀπαιτεῖ νὰ ἔχει κάποιος κατανοήσει σαφῶς τὸ περιεχόμενο τοῦ ὅρου «*ὑγεία*», καθὼς ἡ ἔννοια «*ἀσθένεια*» ἀποκτᾶ τὸ νόημά της σὲ ἀναφορὰ πρὸς τὴν *ὑγεία*.

Η θεραπευτικὴ, εἴτε ἀποβλέπει στὴν ἀνάκτηση εἴτε στὴν ἀπόκτηση τῆς *ὑγείας*, προϋποθέτει, ὅτι ἡ *ὑγεία* εἶναι σαφῶς ὀρισμένη καὶ στίς δύο περιπτώσεις. **Γ**ιὰ τὸν λόγο αὐτὸ θὰ ξεκινήσουμε παρουσιάζοντας τὴν πατερικὴ θεώρηση περὶ τὴν *ὑγεία* τοῦ ἀνθρώπου, ἢ ὁποῖα καὶ θὰ μᾶς ὀδηγήσει σ' ὅλη μας τὴν μελέτη.

Κατὰ τὴν **Ὁρθόδοξη Ἀνθρωπολογία**, ἡ ἔννοια τῆς *ὑγείας* τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἄρρηκτα συνδεδεμένη μὲ τὴν *ὑγεία* τῆς ἀνθρώπινης φύσης τοῦ πρώτου Ἀδάμ, μάλιστα, πρὶν ἢ φύση αὐτὴ ὀδηγηθεῖ ἀπὸ τὸν Ἀδάμ, μὲ τὴν συνεργασία τῆς ἐλεύθερης βούλησής του καὶ τῆς Θείας Χάρης, στὴν τελείωσή της, στὴν *θέωση*.

Επομένως, κατὰ μιὰ ἔννοια, ἡ ἀνθρώπινη φύση ξαναβρίσκεται στίς διαφορετικὲς συνιστώσες της: εἶναι φυσικὰ προσανατολισμένη πρὸς τὸν Θεὸ καὶ ἔχει ὡς προορισμὸ της νὰ βρεῖ σ' Αὐτὸν τὸ πλήρωμά της.

Θὰ δείξουμε μὲ ποιὸν τρόπο, σύμφωνα μὲ τὴν **Ὁρθόδοξη Ἀσκητικὴ Ἀνθρωπολογία**, ὁ ἀνθρώπος εἶναι *ὑγιής*, ὅταν πραγματοποιεῖ τὸν προορισμὸ του καὶ οἱ δυνάμεις του λειτουργοῦν σύμφωνα μ' αὐτὸ τὸν σκοπὸ.

Θὰ δείξουμε πῶς ἡ *ἀμαρτία*, –κατανοούμενη ὡς ἀποκοπὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν κοινωνία του μὲ τὸν Θεό–, ἐκτρέποντας τὸν ἀνθρώπο ἀπὸ τὸν βασικὸ στόχο του, ἐγκαθιστᾶ σ' αὐτὸν μιὰ *πολύμορφη νόσο*, ἢ ὁποῖα χαρακτηρίζεται ἰδιαίτερα, ἀπὸ τὴν πονηρὴ, διεστραμμένη, παρὰ φύση, χρῆση ὅλων τῶν δυνάμεών του.

Θὰ δοῦμε κατόπιν πῶς ἡ **Θεανθρώπινη Ἀσκησις**, μὲ τὴν ὁποία ὁ ἄνθρωπος μεταβάλλεται ὄντολογικά, συνιστᾷ ἀληθινὴν θεραπευτικὴν, καθόσον τοῦ ἐπιτρέπει νὰ ἀποστραφεῖ τὴν παθολογική, παρὰ φύσιν κατάστασιν καὶ νὰ ἐπανακτήσῃ τὴν **ὑγείαν** τῆς ἀρχέγονης φύσεως του, ἐπιστρέφοντας πρὸς τὸν Θεό.

* * *

Ο *Jean-Claude Larchet* γεννήθηκε τὸ 1949 στὴν βορειοανατολικὴ Γαλλία. **Διδάκτωρ** Φιλοσοφίας καὶ **Διδάκτωρ** Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Στρασβούργου, εἶναι συγγραφέας δεκαπέντε βιβλίων καὶ πολυάριθμων ἄρθρων πὸν ἀφοροῦν τὴν Θεολογία καὶ τὴν Πνευματικότητα τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, τὰ ὁποία μεταφράσθηκαν σὲ δώδεκα γλῶσσες.

Θεωρεῖται ὡς ἓνας ἀπὸ τοὺς κορυφαίους Ὁρθόδοξους Πατρολόγους καὶ ἓνας σημαντικὸς ἐκφραστής τῆς Ὁρθοδοξίας στὴν Εὐρώπη.

Ζῆ καὶ ἐργάζεται ὡς Καθηγητὴς στὴν Γαλλία. **Διευθύνει**, σὲ δύο γαλλικοὺς ἐκδοτικοὺς οἴκους, μίαν συλλογὴ βιβλίων ἀφιερωμένων σὲ σύγχρονους πνευματικοὺς τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, ἀνάμεσα στοὺς ὁποίους συγκαταλέγονται ὁ γέροντας **Ἰωσήφ ὁ Ἡσυχαστής**, ὁ γέροντας **Παῖσιος**, ὁ γέροντας **Ἐφραίμ Κατουνακιώτης**, ὁ γέροντας **Χαράλαμπος**, ὁ γέροντας **Πορφύριος**.

Τὸ βιβλίον «**Στάρεις Σέργιος**» εἶναι τὸ πρῶτον ἔργον του, πὸν μεταφράσθηκε καὶ δημοσιεύθηκε στὰ ἑλληνικά.

* * *

Περιεχόμενα

Εἰσαγωγή.

Συντομογραφίες.

Μέρος Πρῶτον

Ἀνθρωπολογικὰ προλεγόμενα.

Ἡ ὑγεία πρὶν τὴν πτώσιν καὶ ἡ ἀρχὴ τῶν νοσημάτων

- 1. Ἡ ὑγεία** τοῦ ἀνθρώπου πρὶν τὴν πτώσιν.
- 2. Ἡ πρώτη** αἰτία τῶν νοσημάτων. Τὸ προπατορικὸ ἁμάρτημα.
- 3. Ἡ παθολογία** τοῦ πεπτωκότος ἀνθρώπου.
 - 1. Ἡ παθολογία** τῆς γνώσεως.

- α.** Ἡ διαστροφή καὶ ἡ ἔκπτωση τῆς γνώσης καὶ τῶν ὀργάνων αὐτῆς.
- β.** Τὸ κακὸ ὡς ἐπιπόνημα. Ἡ γέννηση μιᾶς φαντασιακῆς γνώσης. Ἡ παραληρηματικὴ ἀντίληψη τῆς πραγματικότητας στὸν πεπτωκότα ἄνθρωπο.
- 2.** Παθολογία τῆς ἐπιθυμίας καὶ τῆς ἡδονῆς.
- α.** Ἡ μεταστροφή τῆς ἐπιθυμίας καὶ ἡ διαστροφή τῆς ἡδονῆς.
- β.** Ἡ οἰκονομία τῆς ἐπιθυμίας.
- γ.** Ἡ παθολογία τῆς ἐπιθυμίας καὶ τῆς ἡδονῆς στὸν πεπτωκότα ἄνθρωπο.
- 3.** Ἡ παθολογία τοῦ θυμοῦ.
- 4.** Ἡ παθολογία τῆς ἐλευθερίας.
- 5.** Ἡ παθολογία τῆς μνήμης.
- 6.** Ἡ παθολογία τῆς φαντασίας.
- 7.** Ἡ παθολογία τῶν αἰσθήσεων καὶ τῶν σωματικῶν λειτουργιῶν.

Μέρος Δεύτερο

Νοσογραφία, σημειολογία καὶ παθογένεση τῶν πνευματικῶν νοσημάτων

1. Τὰ πάθη, πνευματικὰ νοσήματα.
2. Ἡ φιλαυτία.
3. Ἡ γαστριμαργία.
4. Ἡ πορνεία.
5. Ἡ φιλαργυρία καὶ ἡ πλεονεξία.
6. Ἡ λύπη.
7. Ἡ ἀκηδία.
8. Ἡ ὀργή.
9. Ὁ φόβος.
10. Ἡ κενοδοξία.
11. Ἡ ὑπερηφανία.
12. Ἡ μετάδοση τῶν πνευματικῶν νοσημάτων στὴν πεπτωκυῖα ἀνθρωπότητα.

Μέρος Τρίτο

Οἱ γενικὲς προϋποθέσεις τῆς θεραπευτικῆς

1. Ὁ Χριστὸς ἰατρός.
2. Οἱ θεραπευτικὲς τῶν μυστηρίων.

1. Εισαγωγή.
2. Τὸ Βάπτισμα.
3. Τὸ Χρῖσμα.
4. Ἡ μετάνοια.
5. Ἡ θεία Εὐχαριστία.
6. Ἡ χρήση τῶν ἀσθενῶν.
3. Οἱ ὑποκειμενικὲς προϋποθέσεις τῆς θεραπείας καὶ ἡ ἐν Χριστῶ ὑγεία.
 1. Ἡ βούληση γιὰ θεραπεία.
 2. Τὸ φάρμακο τῆς πίστεως.
 3. Τὸ φάρμακο τῆς μετανοίας.
 4. Τὸ φάρμακο τῆς προσευχῆς.
 - α) Ὁ ρόλος τῆς προσευχῆς καὶ τὰ θεραπευτικὰ ἀποτελέσματα τῆς.
 - β) Ἡ μέθοδος τῆς ἡσυχαστικῆς προσευχῆς.
 5. Τὸ φάρμακο τῶν ἐντολῶν.
 6. Τὸ φάρμακο τῆς ἐλπίδας.
 4. Ἡ διαδικασία τῆς θεραπείας: ἡ ἐσωτερικὴ μεταστροφή.

